

سامانه ویراستاری (ویرایش متون فارسی، انگلیسی، عربی)

کارگاهها و فیلمهای آموزشی مرکز اطلاعات علمی

آشنایی با فناوری واترمارکینگ

زهره محسن پور

استاد دانشگاه آزاد اسلامی شیراز استاد دانشگاه علوم پزشکی شیراز - فیزیست بخش رادیوتراپی و هسته ای بیمارستان نمازی شیراز

Z_MOHSENPOUR@YAHOO.COM

چکیده :

با توجه به گسترش روز افزون ارتباطات در دنیای امروز ، ضرورت کنترل بهینه ارتباطات در محیطهای گوناگون اداری ، چندرسانه ای ، فیزیکی ، دیجیتالی و امنیتی بیش از پیش روشن می شود. دانش هوش مصنوعی از زیر مجموعه های مهم در دانش کامپیوتر ، در این زمینه گامهای بلندی برداشته است. حفاظت از داده ها در مقابل کپی برداری و جعل از اهمیت بالایی برخوردار است به همین دلیل باید از راهکارهایی برای کنترل کپی کردن استفاده نمود. یکی از این راهکارها ، استفاده از تکنیک واتر مارکینگ می باشد.واتر مارکینگ به معنای پنهان کردن داده ها در تصاویر است به نحوی که با چشم قابل تشخیص نباشد و فقط افراد مجاز قادر به استخراج این داده ها باشند.در این مقاله سعی شده است تا مخاطب با فناوری نوپای واترمارکینگ که تلفیقی از دانش هوش مصنوعی و رمزگذاری سنتی به شمار می رود ، آشنایی عمومی پیدا کند. درابتدا به تاریخچه مختصری از رمزگذاری از ابتدا تاکنون اشاره می شود. سپس با معرفی واترمارکینگ و کاربردهای آن ، بحث را به پایان خواهم رساند.

واژه های کلیدی:

واتر مارکینگ، پنهان نگاری ، ، پنهان شناسی ، واتر مارکینگ دیجیتال

مقدمه:

در قرن ارتباطات ، به دلیل گسترش روز افزون ارتباطات جهانی و ابداع کانالهای ارتباطی گوناگون نظیر شبکه اینترنت ، ارتباطات ماهواره ای و مخابراتی دیگر ، اطلاعات به راحتی در اختیار طیف گسترده ای از مردم در سر تا سر دنیا قرار میگیرد .

تا چندی پیش ژورنال های معتبر بین المللی ، مقالات ، متون علمی ، داده های محرمانه یا مکاتبات اداری صرفا بصورت فیزیکی و کاغذی وجود داشت و هر یک در اختیار طیف محدودی از کاربران قرار می گرفت. به همان نسبت استفاده های غیر قانونی یا سوء استفاده از آنها یا جعل چنین اسنادی به دلیل عدم دسترسی

آسان و همچنین نیاز به شگردهای خاص ، سخت تر و محدودتر بود اما امروزه ورود فناوری های دیجیتال به نظامهای اداری سر تا سر دنیا و به زندگی عموم مردم ، وجود شبکه جهانی اینترنت و سایر کانالهای ارتباطی ، دسترسی آسان تر به اطلاعات را فراهم ساخته است . امروزه نظامهای اداری " فاقد کاغذ " گسترش یافته است. از اینرو بسیاری از اسناد و اطلاعات در قالب داده های دیجیتالی تهیه و عرضه می شود.

این داده ها میتوانند در قالب های گوناگون نظیر متنی ، کتب الکترونیکی ، تصاویر ساکن ، تصاویر متحرک ، فیلم ، پایگاه های داده ، نرم افزارها ، بازیهای کامپیوتری یا انواع دیگر باشد. ماهیت دیجیتالی داده

ایجاب میکند که ایجاد ، تغییر ، به روز آوری ، اصلاحات ، اشتراک گذاری ، ذخیره و انتشار اطلاعات آسانتر از قبل شده باشد .[1]

از اینرو دسترسی و تبادل آزاد اطلاعات ، به همان نسبت امکان سوء استفاده از داده ها را بالاتر میبرد. بنابراین اهمیت و ضرورت پنهان سازی محتوای اطلاعات در اینجا روشن می شود.

دانش ''هوش مصنوعی'' به خدمت گرفته میشود :

سطوح پیشرفته تر دانش کامپیوتر بـر آن است تـا در این زمینه، چاره اندیشی کند. از جمله شاخه های مهم در ایـن زمینـه دردانـش کـامپیوتر ، شـاخه " هـوش مصنوعی" و زیرمجموعه "پردازش تصویر " میباشد.

واترماركينگ چيست ؟

آنچه اول بار از "پنهان سازی" اطلاعات به ذهن افراد خطور می کند شاید،روش های متداول رمز گذاری باشد.در حالی که رمزگذاری شاید به تنهایی کافی نباشد. بعنوان مثال نقض در این مورد ، میتوان به سناریوی " فرار زندانی " که نخستین بار در سال ۱۹۸۳ توسط شخصی بنام سیمونز طرح شد ، اشاره نمود. [2]

برای حل اینگونه اشکالات در مسیر حفاظت اطلاعات تکنیکهای جدیدتر، از جمله تکنیک واترمارکینگ رو به گسترش است که در ادامه با آن آشنا خواهیم شد.با نگاهی تاریخی بر ماجرا در می یابیم که پنهان سازی اطلاعات ، قدمتی دیرینه دارد. البته روشهای پنهان نگاری در قدیم بسیار ابتدایی و متفاوت و گاه عجیب بوده اند. ترجیحا به تاریخچه مختصری در این باب بسنده می کنیم.

تاریخچه ای از پنهان سازی اطلاعات :

کریپتوگرافی و استگانوگرافی (متدهای پنهان سازی اطلاعات) هر کدام سیر تکاملی خود را از سالهای دور تاکنون پیموده اند: [3,4,5,6]

- ردپای رمز کردن اطلاعات را اول بار میتوان در حوالی سال ۱۹۰۰ پیش از میلاد جست، که در آن زمان مصریان باستان از نوعی الفبای هیروگلیف نا متعارف درکتیبه های خطی خود استفاده میکردند.
- در حدود ۵۰۰ سال قبل از میلاد ، یهودیان از الفبای "آتباش"که نـوعی الفبای رمـز وارونه است استفاده میکردند.
- در حـدود سـال ۵۰ تـا ۶۰ قبــل از مـیلاد "جولیوس سزار" از نوعی الفبای رمــز بــرای مکاتبات حکومتی استفاده میکرد.
- طبق روایت هرودوت- مورخ یونانی فرمانروای یونانی بنام "هیستیائوس" برای رساندن فرمان شورش علیه ایرانیان ، پیغام محرمانه خود را بر سر تراشیده یکی از بردگان معتمد خود خالکوبی کرد.
- هــرودوت همچنــین نقــل میکنــد کــه " دمراتوس " پیام هشدار حمله دشـمن را بـر قرصــهایی چــوبی مینوشــت و بــه مخاطــب میرساند.
- سیر تکاملی رمز کردن اطلاعـات همچنـان ادامه یافت.رد پای رمز کردن داده در اروپای قرون وسطی نیز دیده میشود.
- شکسپیر و فرانسیس بیکن نیز از این متد ها استفاده میکردند.
- *در در زمان محاصره پاریس در جنگ سال ۱۸۷۰ ، برای رساندن نامه توسط کبوتران نامه بر ، از رمزگذاری استفاده میشد.
- *در جنگ جهانی دوم ، آلمانیها روش " ریز نقطه " را برای رمز گذاری مکاتبات محرمانه خود ابداع کردند.
- در زمان جنگ سرد ، آمریکا و شوروی نیز از رمز گذاری استفاده میکردند.
- در جنگ آمریکا ، نیروهای انگلستان و آمریکا هر دو ، از نوعی جوهرهای نامرئی برای رمز گذاری استفاده کردند.

اولین کنفرانس ملی مهندسی نرم افزار ایران

- خانم مارگارت تاچر –نخست وزیر پیشین انگلستان که از درزکردن اطلاعات محرمانه کابینه اش به بیرون ، ناخرسند بود ، در دهه ۱۹۸۰ از نوعی نرم افزار واژه پردازی برای کد کردن هویت نویسنده و شناسایی وزرای جاسوس و خائن کابینه اش استفاده کرد.
- امروزه سیر تکاملی کریپت وگرافی تا کرییپت وگرافی کوانت ومی وسایفرینگ در دنیای دیجیتال و رمز گذاری و ... گسترش یافته است . DNA بر * در استگانوگرافی نیز پیشرفتهای قابل توجه مشابه ادامه دارد.
- واتر مارکینگ نیـز بعنـوان یـک تکنیـک در فرآیند استگانوگرافی امروز مورد توجه واقـع شده است.

تعاریف اولیه ، شباهت ها ، تفاوت ها :

به رمز کردن محتوای یک پیام ، (Cryptography) به رمز کردن محتوای یک پیام ، ورنگاری به معنای گفته میشود. و کریپتوگرافی از ریشه یونانی گرفته شده است. در فایل سیستم (Encryption) فرآیند رمزنویسی در محیط شبکه ای از Ciphering و فرآیند NTFS نوع جمله تکنیکهای کریپتوگرافی هستند. و به فرآیند رمزگذاری اصطلاحا فرآیند

Decrypt گفته می شود. برای آنکه Encrypt رمزگشایی اصطلاحا رمزگشایی امکانپذیر گردد، فرستنده پیام،حتما بایسستی را برای گیرنده فرستداین (Decryption Key) کلید نبایستی در اختیار موجودیت دیگری غیر از کلید نبایستی در اختیار موجودیت دیگری غیر از گیرنده قرار بگیرد. کریپتوگرافی ذاتا انگیزه خرابکاران را برای یافتن الگوریتمها و راه های رمزشکنی بالا میبرد به پنهان کردن وجود پیام رمز میبرد به پنهان کردن وجود پیام رمز Steganography، کانهان نگاری به معنای (Steganography) استگانوگرافی از ریشه یونانی "پنهان" گرفته شده است. [7,8]

در استگانوگرافی وجود پیام رمز اساسا انکار میشود. یک تفاوت مهم استگانوگرافی و کریپتوگرافی در آن است که استگانوگرافی حتما به میزبانی یک محیط ثانویه (تک رسانه یا چند رسانه ای) انجام پذیر است. بعنوان تفاوتی دیگر ، در استگانوگرافی به وجود کلید رمزگشایی نیازی نیست.اما برای پی بردن به وجود یا عدم وجود رمز نیاز داریم.Detect شناسایی در استگانوگرافی رمز ضمیمه شده به میزبان ، بایستی کمترین صدمه را به محتوای میزبانش وارد کند.

شكل ٢: گسترش يافته چشم سمت چپ شكل ١

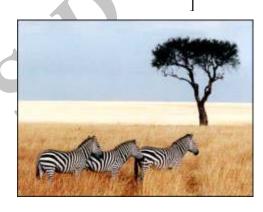

شکل ۱:تصویر اصلی که به صورت کاشی شده در آمده است.

آموزشکده فنی و حرفه ای سما رودهن

وجه برتری ذاتی پنهان نگاری در آن است که از آنجا که وجود پیام رمز از منظر عموم مخفی میگردد ، به همان نسبت تلاشهای و انگیزه های رمزشکنی فروکش میکند.نکته مهم آن است که ، نباید استگانوگرافی را بعنوان جایگزین برای کریپتوگرافی تصور کرد. بلکه استگانوگرافی مکمل مناسبی برای کریپتوگرافی بشمار میرود.برای بالا بردن ضریب امنیت و اطمینان ، میتوان از کریپتوگرافی و استگانوگرافی بصورت ترکیبی و همزمان استفاده کرد. همان طور که در شکل های شماره ۳و۴ مشاهده می شود از لحاظ

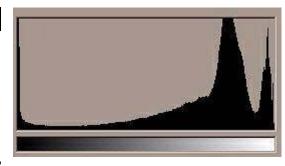
ظاهری این دو شکل با هم تفاوتی ندارند.اما در تصویر شماره ۴ متن هایی مخفی شده است.سایز عکس اصلی ۲۳۵۹۳۵۲ بایت وسایز عکسی که متن در آن ذخیره شده است ۲۳۵۹۳۵۰ بایت می باشد.[10]

شكل ٣: تصوير ا. با يسوند bmp

شكل ۴: تصوير اصلى شكل ۳ كه متن درآن ذخيره شده است[10]

شكل

نمودار هیستوگرام مربوط به تصویر شماره ۳ واترمارک شکل ۶:نمودار هیستوگرام مربوط به تصویر شـماره پنهان نا ۱۹۹۶ م

با توجه به دو نمودار هیستوگرام فوق تغییر کمی را در شکل سمت چپ می بینیم که نشان دهنده این است که متن در تصویر ۴ ذخیره شده است.

۵

واترمارکینگ شاخه ای از فرآیند: Watermarking پنهان نگاری محسوب میشود که نخستین بار در سال ۱۹۹۶ معرفی شد .واترمارکینگ بعنـوان یک روش در حفاظت کپی رایت و جلوگیری از تکثیـر غیـر قانونی اطلاعـات ، روش مناسـبی محـسوب میـشود.تفـاوت واترمارکینگ و پنهان نگاری در آن است که در پنهـان نگاری تناسب موضـوع و محتـوا میـان رمـز و میزبـان نگاری تناسب موضـوع و محتـوا میـان رمـز و میزبـان

الزامی نیست. محتوای رمز و میزبان میتواند کاملا مستقل از هم باشند. اما در واترمارکینگ محتوای رمز و میزبان بایستی مرتبط با هم باشند.

مثلا میتوان در یک فایل حاوی اطلاعات گذرنامه اشخاص ، از مشخصات ظاهری فرد نظیر اثر انگشت ، رنگ چشم یا طرح عنبیه بعنوان واترمارک ضمیمه به فایل اصلی استفاده کرد. در فایل تولیدات یک مرکز علمی می توان ، از اطلاعات کپی رایت آن مرکز ، لیست مشتری ها ، طرح لوگوی مرکز ، تاریخ و نظایر آن بعنوان واترمارک استفاده کرد. [11,12]

واترمارک نامرئی Invisible watermarking:

نوعی از واترمارک است که اختصاصا به منظور احراز هویت کاربر یا مالک یا حتی ایجاد قابلیت افزودن اطلاعات امنیتی یا مقابله با جعل اسناد و اوراق بهادار نظیر اسکناس و چک های بانکی و نظایر آن استفاده میشود. اولویت اصلی درواترمارک نا مرئی ، خدشه ناپذیری در برابر حملات خرابکاران میباشد این نوع از واترمارک هنوز بصورت سنتی و کاغذی هم در فرآیند چاپ اسکناس مورد استفاده قرار میگیرد. [13]

مفاهیم و اصطلاحات متداول دیگر:

Watermark :به اطلاعات جا سازی شده در محیط میزبان ، واترمارک گفته میشود.

را در خود جاسازی میکند اواترمارک را در خود جاسازی میکند میزبان یا حامل یا واسط پنهان نگاری گفته میشود. Steganogram :به مجموعه محیط میزبان و واترمارک جاسازی شده در آن، روی هم رفته " استگانوگرام " گفته میشود.

Steganoanalysis :به تجزیه و تحلیل استگانوگرام برای کشف و بازیابی واترمارک اطلاق میگردد. [14]

پارامترهای ارزیابی الگوریتم:

نرم افزار هایی که برای ایجاد و کشف واترمارکینگ استفاده میشوند ، از الگوریتم های گوناگونی برای پیاده سازی واتر مارک استفاده میکنند. در ارزیابی الگوریتمها ، پارامترهای زیر متداول ترند : [15] Robustness : این پارامتر هر چقدر بالاتر باشد

Robustness : این پارامتر هر چقدر بالاتر باشد نشانه آن است که میزان تخریب و اثرپذیری واترمارک در اثر تغییرات در فایل میزبان کمتر است .

Data rate ظرفیت: این پارامتر مشخص میکندکه حداکثر حجم ممکن که میزبان برای واترمارک قادر است فراهم کند چقدر است.

Impercebtibilty درجه مخفی سازی : ایسن پارامترمشخص مینماید که حداکثرمجاز اثرگذاری واترمارک در فایل میزبان (برای آنکه شناسایی نشود) چقدر است.

Suitability تناسب با فایل میزبان: ایسن پارامترمشخص مینماید که واترمارک با توجه به حجم و محتوا و دیگر ویژگیهای خود تا چه حد برای فایل میزبان مناسب است.

Security امنیت: این پارامتر شبیه به درجه مخفی سازی است و تعیین میکند که فایل میزبان تا چه میزان وجود واترمارک را میتواند را مخفی نگه دارد.

ویژگیهای قابل تعریف در واترمارک:

: Robust / Fragile

Robust: تغییر محتوای فایل میزبان به واترمارک خدشه ای وارد نمی سازد .

Fragile: تغییر محتوای فایل میزبان به واترمارک صدمه میزند یا حتی آن را از بین میبرد.

: Visible / Transparent

Visible: واترمارک بوسیله حس بینایی یا شنوایی انسان قابل تشخیص است.

Transparent / Blind : واترمارک توسط سیستم بینایی یا شنوایی انسان قابل تشخیص نیست .

: Public / Private

Public: کاربران مجاز به شناسایی و بازیابی واترمارک هستند.

Private : کاربران اجازه شناسایی و بازیابی واترمارک را ندارند.

: Symmetric / Asymmetric

Symmetric: از کلیدهای یکسان برای جاسازی و بازیابی چند واترمارک استفاده میشود. Asymmetric از کلیدهای متمایز برای جاسازی و بازیابی چند واترمارک استفاده میشود.

Steganographic / Non-steganographic

آن کاربران از وجود واترمارک بی اطلاع هستند، این آن کاربران از وجود واترمارک بی اطلاع هستند، این شیوه در تشخیص اثر انگشت استفاده میشود.

Non-Steganographic به تکنیکی اشاره میکند که در آن کاربران از وجود واترمارک آگاهی دارند.این روش در ردیابی استفاده های غیر مجاز کاربرد دارد.

محيط ميزبان:

محیط و رسانه های گوناگونی میتواند میزبان (حامل) واترمارک باشند.

محیط میزبان میتواند از نوع رسانه های دیجیتالی یا غیر از آن باشد .

موارد متداول تر به قرار زیر هستند:

رسانه تصویر ساکن - رسانه تصویر متحرک - رسانه صوتی - رسانه متنی - فایل سرآیند - نرم افزار - سخت افزار - فایل سیستم - دیسک - ژنوم - بسته های جاری در شبکه این میزبانها از الگوریتمهای مختلفی برای واترمارکینگ استفاده میکنند که پرداختن به آنها از حوصله بحث ما خارج است. ملموس ترین و ابتدایی ترین صورت واترمارک دیجیتالی و سنتی ، مخفی سازی یک پیغام یا طرح دیجیتالی و سنتی ، مخفی سازی یک پیغام یا طرح

هندسی در یک تصویر ساکن است. نـرم افزارهـای واترمارک کردن تصاویر امروزه به راحتی قابـل تهیـه و استفاده است. [17,18]

اما بهترین کاربرد آن میتواند در کپی رایت تصاویر عکاسان و تصاویر موجود در اینترنت باشد. این نوع واترمارک بصورت مرئی یا نامرئی قابل تهیه است. نوع سنتی آن سالهاست که در فرآیند چاپ اسکناس مورد است.

اگر تصویر متحرک را بصورت چند فریم (تصویر ساکن) متوالی تقسیم بندی کنیم، آنگاه واترمارک تصویر متحرک امکانپذیر میگردد. کاربرد عمده آن در واترمارک کردن ویدئو کنفرانس های بین المللی و اینترنتی است.

واترمارک در رسانه صوتی نیز امکان مناسبی را جهت حفاظت کپی رایت تولیدات موسیقی و همچنین حفاظت اسناد صوتی مورد نیاز دادگاه ها فراهم میسازد. واترمارک صوتی و تصویری هر دو ، برخطا پذیری سیستم بینایی و شنوایی انسان استوار است. واترمارک متنی میتواند توسط نرم افزار های واژه پرداز تهیه شود. از این واترمارک میتوان برای رمز کردن فایل های موجود در اینترنت استفاده کرد. اساسا این نوع Html واترمارک بر سه گونه معنایی ، دستوری ، یا فضای آزاد تقسیم بندی میگردد که هریک بحث خاص خود را میطلبد.

دو نمونه ای که در ذیل آورده خواهد شد در تقسیم بندیها ، خوانده میشود .(Null Cipher) " رمز پوچ " [19]

۱. این واترمارک بصورت سنتی در جنگ جهانی اول توسط یک جاسوس المانی استفاده شد.

متن میزبان :

Apparently neutral's protest is thoroughly discounted and ignored. Isman hard hit Blockade issue affects pretext for embargo on by-products, ejecting suets and vegetable oils.

با کنار هم قرار دادن حروف دوم کلمات این متن ، پیام رمز ظاهر میشود :

> Pershing sails from NY June1 ۲. نمونه ای دیگر :

متن ميزبان :

Fishing freshwater bends and saltwater coasts rewards anyone, feeling stressed. Resourceful anglers usually find masterful leapers fun and admit swordfish rank overwhelming anyday

با سر هم گذاردن حروف سوم کلمات ، پیغام رمز نمایان میشود :

Send Lawyers, Guns and Money

از فضای فایل های سرآیند ، برد مدارات سخت افزار ها ، کد نرم افزارها ، فضای بلا استفاده یا رزرو شده دیسک ها ، و سرآیند پکت های جاری در شبکه های اینترنتی نیز میتوان بعنوان میزبان واترمارک نام برد. فايل سيستم ها نيز ميتوانند بعنوان ميزبان مناسبي جهت مخفی سازی فایل ها استفاده شوند. در این صورت ، فایل سیستم هر گونه شکی را در مورد عدم وجود یک فایل در دیسک برطرف میکند. در این صورت حتى با جستجوى كل ديسك هم نميتوان به وجود فایل پی برد (چنین فایلی حتی در تقسیم بندی فایلهای " مخفی " نیز به کاربر نشان داده نخواهد شد. مگر آنکه مالک حقیقی آن فایل ، نام کاربری و رمز عبوری منحصر به آن فایل را به سیستم عامل معرفی نماید). در چنین واترمارکی نام کاربری و رمز عبور هر فایل ، بایستی منحصر به فرد باشد. بدین ترتیب ، فایلها از دسترسی خرابکاران در امان خواهند

در تازه ترین دستاوردها ، تلاشهایی جهت واترمارک کردن در انسان صورت گرفته است که آینده DNA رشته درخشانی را ترسیم خواهد کرد. [20]

کاربرد های عملی واترمارکینگ:

در اینجا به کاربردهای عملی واترمارک بطور گذرا اشاره میشود: (بعضی از مثالهای ذکر شده ، در بیش از یک گروه قرار خواهند گرفت)

Copyright protection : " به معنــای حفاظــت کپی رایت "

نظیر حفاظت کپی رایت محصولات چند رسانه ای ، دستاورد های علمی ، کتب الکترونیکی ، اقلام نرم افزاری ، شناسایی کاربران مجاز به استفاده از محیطهای گوناگون نظیر کتابخانه های الکترونیکی ، پایگاه های داده ای ، سایتهای اینترنتی ، انگشت نگاری ، و ... [21]

copy Protection : " به معنای مقابله با تکثیر و دستکاری غیر قانونی محصولات دیجیتالی "

نظیر مقابله با تکثیر غیرقانونی تولیدات نـرم افـزاری ، فیلم ، موسیقی ، انیمیشن ، تصویر ، کتب الکترونیک ، نشریات و ...[22]

". Tracking / Product Serialization " به معنای ردیابی کاربران مجاز و غیر مجاز در محیطهای گوناگون "

نظیر ردیابی کاربران از طریق کنترل شماره سریال های واترمارک شده محصولات دیجیتالی مختلف. ردیابی موارد سوء استفاده یا استفاده غیر قانونی، کنترل روند تغییرات مختلف در محیطهای گوناگون.

Tamper proofing: "به معنای کنترل و اثبات اعتبار"

نظیر کنترل اصالت محتوا ، زیر نظر گرفتن تغییرات در محیط یا محتوا [24]

Monitoring: "به معنای تحت نظر گرفتن " نظیر کنترل انتشار برنامه های رادیویی و تلویزیونی، کنترل پخش تبلیغات بازرگانی در شبکه های مختلف، کنترل انتشار محتوا در اینترنت. [25]

" به معنای ": Concealed communication ارتباطات رمزی و محرمانه "

نظیر استفاده در ارگانهای نظامی و انتظامی ، تامین امنیت ملی کشور ها ، استفاده در اهداف جاسوسی ، استفاده در جنگها برای مخابره اخبار و آگاهی از وضعیت دشمن ، خرابکاری ، عملیات بمب گذاری . [26]

Filtering / Classification : " بــه معنــای تقسیم بندی کاربران و فیلتر کردن "

نظیر گروه بندی کاربران برای کنترل سطح دسترسی ها ، فیلتر کردن محتوا ، ممانعت از دسترسی کاربر ، تعریف و تامین سطوح امنیتی مختلف. [27]

Assest / Content Management: "به معنای مدیریت بهینه محتوا" نظیر درج شبه داده های قابل اطمینان و معتبر،

كنترل سرآيندها [28]

Rights management: " به معنای مدیریت حقوق تجاری "

نظیر کنترل حقوق تجاری اشخاص و ارگانها در فرآیندهای تجاری. [29]

Remote Trigging :" بــه معنــای واکــنش خودکار از راه دور "

کنترل عملکرد سیستم های خودکار از راه دور. [30]

Linking / E-Commerce:" بــه معنــای ارتباطات و تجارت الکترونیک " [31]

نظیر استفاده در خرید و فروش اینترنتی و دیگر نمونه ها در بحث تجارت الکترونیک .

از دیگر کاربرد های متفرقه واترمارک میتوان به فرآیند چاپ اسکناس ، صدور اوراق هویت ،صدور اوراق بهادار ، صدور اسناد تجاری ، بررسی اسناد دادگاهی و حفاظت از آنها ، کاربرد در پزشکی قانونی ، کاربرد در آموزش الکترونیک ، کاربرد در علامت گذاری و

حفاظت از اسناد و مدارک پزشکی ، کاربرد در رمزگذاری ژنوم اشاره نمود. [32,33]

هر چند که بعضی از کاربردهای اخیر که اشاره شد، صرفا در حد پیشنهاد و تئوری قرار دارد، اما با پیشرفت فزاینده این فناوری، عملی شدن آنها در آینده پیش رویمان، دور از انتظار نخواهد بود.

چشم انداز آینده:

با کاربردهای پیشنهادی و کابردهای تحقق یافته ای که در بخش قبل اشاره شد ، واترمارکینگ آینده روشنی را نوید خواهد داد. اخیرا تحقیقاتی پیرامون کاربرد واترمارک در رمزگذاری ژنوم و کاربرد در پزشکی در حال شکل گیری است که دانش ژنتیک و پزشکی و به دنبال آن نظم کنونی حاکم را در جهت مثبت بر هم خواهد زد. بنابراین به موازات این دانش ، دولتمردان و صاحبنظران سایر علوم نیز باید از هم اکنون چاره اندیشی را آغاز کنند. [34]

استفاده از واترمارکینگ در ایران و سایر کشورها :

ایران : فرآیند چاپ اسکناس احتمالا متداول ترین و قدیمی ترین استفاده واترمارک در ایران می باشد. در حالی که در کشور ما واترمارک می تواند در ارگانهای نظامی و انتظامی یا مراکز پزشکی با صرف هزینه ای قابل قبول به کار گرفته شود. واترمارک همچنین می تواند به اجرا شدن قبوانین مصوب کشوری در مورد کپی رایت در جهت حفاظت از مالکیت معنوی (I). کمک کند .[35]

سایر کشورها: در سایر کشورها استفاده از واترمارک پررونق تر است. بعنوان نمونه در آمریکا، ارتش این کشور از فناوری واترمارک برای حفاظت ارتباطات رادیویی خود استفاده میکند. در بعضی کشورها نظیر کشور سوئیس (و حتی بعضی کشورهای در حال توسعه آسیا) صدور گواهینامه ، صدورکارت پرسنلی ، صدور گذرنامه ، صدور اوراق هویت ، کنترل مبادی

ورود و خروج کشور و نظایر آن ، هم اکنون با استفاده از واترمارک انجام میشود. شرکتهای فعال در این زمینه عمدتا آمریکایی و اروپایی هستند. در حالی که صاحبنظران و دانشگاههای فعال در این زمینه عمدتا در شرق و جنوب آسیا هستند. [36,37]

نتیجه گیری:

واتر مارکینگ ،ایجاد شناسه های مخفی روی فایل های متنی ، صوتی و تصویری است و ایجاد این شناسه های مخفی روش قابل اعتمادی برای حمایت از حق کپی آثار ، اثبات حق مالکیت ، تشخیص تغییرات ایجاد شده در تصاویر و بانکهای اطلاعاتی و ارتباطات سری در اختیار کاربران متخصص می گذارد .عمده کاربرد واتر مارک، به زمینه حفاظت کپی رایت ، شناسایی خلافکاران و مجرمین و مسایل نظامی و انتظامی خلاصه شده است.وروش واتر مارکینگ انتظامی خلاصه شده است.وروش واتر مارکینگ سال ۱۹۹۶ معرفی شد و امروزه به سرعت در حال پیشرفت و گسترش است، این روش به میزبانی رسانه ها و محیطهای گوناگون انجام پذیر است و حجم استفاده از واترمارکینگ در ایران تا عمومی شدن و رسیدن به شرایط مطلوب فاصله زیادی دارد.

منابع و مراجع :

- www.icip2006.org/cfp.asp ...
- en.wikipedia.org/wiki/Digital_wa .r termarking
- en.wikipedia.org/wiki/Steganogra .٣
- www.webopedia.com/TERM/S/st .f eganography.html
- enpub.fulton.asu.edu/iacdev/cour & ses/CSE465/Fall2005/files/ln_2/I A%20Steganographylia.

- deis.unibo.it/Courses/RetiDiCalc & olatori/Progetti00/fortini/project. pdf
- www.csis.pace.edu/~ctappert/srd .y 2005/d1.pdf
- csrc.nist.gov/nissc/1999/proceedi .A ng/papers/p10.pdf
- jp.fujitsu.com/group/labs/downlo .9 ads/en/business/activities/activiti es-4/fujitsu-labs-imagevoice-003en.pdf
- Hunt, William Leigh "PhotoTiled .\.
 Pictures Homepage"

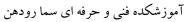
 URL:http://home.earthlink.net/~

 wlhunt/
- Tannenbaum, Andrew S. . 11
 "Steganography Demo for
 Modern Operating Systems", 2nd
 ed.

URL:

www.cs.vu.nl/~ast/books/mos2/zebras.h tml

- en.wikipedia.org/wiki/Digital_im .\\\\
 age_processing#_ref-0
 - www.worldscientific.com .\٣
- - www.digimarc.com .\\\
 - www.watermarkingworld.org .19
 - www.srlst.com .\Y
- www.tejaratbank.ir/portal/Defaul .\\ t.aspx?tabid=120
- www.watermarker.com/watermar . \ \ k-protector
- www.alpvision.com/DOWNLOA . Y · D/watermarking.pdf
- www.ece.cmu.edu/~adrian/projec .۲۱ ts/wmark-realworld/wmarkrealworld.pdf
- www.digitalwatermarkingallianc .۲۲ e.org/docs/dwa_whitepaper_p2p. pdf
- www.watermarkingworld.org/faq .٢٣ .html
- www.wipro.com/pdf_files/Digita . YF l_Watermarking_Tech_Overview .pdf

Would it not be wonderful if we could all communicate in private without having to wonder or worry about someone? What if you needed to get information in any media to someone and you wanted to make sure no one was able to easily read it at all? In our modern society. the need optimum management of communications in a secure manner in different environments and media Artificial evermore. intelligent has an important role in development in the control of communications. Protection of data against illegal copying is becoming such an important issue, therefore the necessity for implementation of a technique competent data protection is vital. Information hiding is a general term encompassing many sub disciplines. Two important sub disciplines are: steganography and watermarking. Steganography means keening the existence of the information secret while watermarking the information becomes imperceptible. Cryptography is however about protecting the content of messages. The most important applications of this technique are: copyright protection, copy protection, content authentication, transaction tracking,

Keywords:

broadcast monitoring.

Watermarking, steganography, Cryptography , digital watermarking

- www.preemptive.com/documenta ۲۵ tion/watermarking.html
- www.webopedia.com/TERM/D/d . ۲۶ igital_watermark.html
- www.networkworld.com/newslet .۲۷ ters/sec/0103sec1.html
- tech.yahoo.com/qa/20070226233 .YA 220AAEuKxk
- www.watermarkingworld.org/stir .۲۹ mark/stirmark.htm
- www.watermarkingworld.org/opt . **·
 imark/index.html
- www.metois.com/Docs/audiowat .٣١ ermark.pdf
- www.wassenaar.org/faq/print_fa .٣٢ q.html
- www.akkasee.com/forum/showth .٣٣ read.php?goto=lastpost&t=416
- www.ecwatermark.com/downloa .٣٢ d.asp
- www.watermarkingworld.org/che .٣۵ ckmark/checkmark.html
- www.ivertech.com/batchWaterm . The arker/usersGuide.aspx

37.www.cs.ucla.edu/~miodrag/cs259-security/SoftwareWatermarking.pdf

Abstract

Tecnology IntroduceingWatermarking

> By Zohreh Mohsenpour

سامانه ویراستاری (ویرایش متون فارسی، انگلیسی، عربی)

کارگاهها و فیلمهای آموزشی مرکز اطلاعات علمی

